

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Πολυτεχνική Σχολή – Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Μάθημα: Οικοδομική Ι – 3ο Εξάμηνο

ΑΣΚΗΣΗ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Θέμα: Σχεδιασμός και Κατασκευή μιας Καλύβας σε Ποικίλα Περιβάλλοντα

Διδάσκων: Ιωάννης Τσουκάλας

Ακαδημαϊκό Έτος: 2025–2026 / χειμερινό εξάμηνο

Σκοπός Άσκησης

Η άσκηση στοχεύει στην κατανόηση των βασικών αρχών της οικοδομικής μέσω του σχεδιασμού μιας απλής κατασκευής. Οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν τον τρόπο με τον οποίο το περιβάλλον, τα υλικά και οι συνθήκες επηρεάζουν τη μορφή και τη δομή μιας καλύβας, που λειτουργεί ως στοιχειώδες καταφύγιο — σαν μια φωλιά.

Η Καλύβα ως Αρχέτυπο

Η καλύβα αποτελεί το αρχέτυπο της κατοίκησης: μια ελάχιστη μορφή που εκφράζει την ανάγκη του ανθρώπου να ορίσει χώρο και να προστατευτεί.

- Ο Marc-Antoine Laugier (Essai sur l'Architecture, 1753) περιγράφει την «πρωτόγονη καλύβα» ως την απαρχή της αρχιτεκτονικής.
 - Ο Διογένης ο Κυνικός, ζώντας σε ένα πιθάρι, ανέδειξε την καλύβα ως σύμβολο ελευθερίας και αυτάρκειας.
 - Ο Martin Heidegger, στο δοκίμιο "Building, Dwelling, Thinking", διαχωρίζει την οικοδόμηση από την κατοίκηση, την οποία θεωρεί ως υπαρξιακή πράξη: το "κατοικείν" είναι τρόπος του να είσαι στον κόσμο. Η καλύβα, ως ελάχιστη κατασκευή, ενσαρκώνει αυτή τη σχέση με τον τόπο, τον χρόνο και το νόημα.
 - Ο Le Corbusier, στο προσωπικό του Cabanon (1952), σχεδίασε έναν χώρο μόλις 3.66×3.66 μ. ως καταφύγιο διακοπών, δηλώνοντας: «Έχω όλα όσα χρειάζομαι». Το Cabanon αποτελεί πρότυπο του minimum dwelling: λιτότητα, λειτουργικότητα, ποιότητα χώρου.
 - Το σπήλαιο, ως φυσικό καταφύγιο, και η καλύβα, ως πρώτη τεχνητή κατασκευή, αποτελούν διαχρονικά παραδείγματα αρχέτυπων μορφών κατοίκησης.
-

Ομαδική Εργασία

Το θέμα θα δουλεutenί σε ομάδες των **2 έως 4 ατόμων**. Η συνεργασία είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη της σύνθεσης, την παραγωγή των σχεδίων και την τεκμηρίωση της κατασκευής.

Αντικείμενο

- Σχεδιασμός μιας καλύβας με περίγραμμα 3×3 μέτρα και μεταβλητό ύψος.
 - Τοποθέτηση σε περιοχή 10×10 μέτρων
 - Η καλύβα δεν απαιτεί περικλειστη μορφή, ούτε δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης ή ηλεκτρολογικά.
 - Πρέπει να διαθέτει θεμελιώδη δομή που να ανταποκρίνεται στις συνθήκες του περιβάλλοντος και να προσφέρει στοιχειώδη προστασία από τα φυσικά στοιχεία.
 - Η χρήση της καλύβας είναι προσωρινή και ευέλικτη: μπορεί να λειτουργεί ως σημείο ξεκούρασης, παρατήρησης ή καταφυγής.
 - Τα υλικά και ο τρόπος δόμησης πρέπει να προσαρμόζονται στο περιβάλλον: ξύλο, πέτρα, καλάμια, ύφασμα, πλίνθοι, μονωτικά ή ανακυκλώσιμα, ανάλογα με τις κλιματικές και γεωγραφικές συνθήκες.
-

Περιγραφή της Καλύβας

Η καλύβα μπορεί να είναι **ανοιχτή, ημίκλειστη ή κλειστή**, ανάλογα με την πρόθεση της ομάδας και τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος. Πρέπει να τεκμηριώνεται η επιλογή της μορφής, της πρόσβασης, της σκίασης και της σχέσης με το έδαφος.

Η δομή της καλύβας πρέπει να περιλαμβάνει:

- Φορέα (ξύλινο, μεταλλικό, λιθοδομή, μικτή κατασκευή)
- Επικάλυψη (στέγη, σκίαση, προστασία)
- Στοιχεία θεμελίωσης ή στήριξης
- Υλικά με σαφή προέλευση και τεχνική εφαρμογή
- Σχέση με τον χρήστη και τον τόπο

Περιβάλλοντα Επιλογής

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω περιβάλλοντα για να τοποθετήσετε την καλύβα σας:

1. Σε δώμα πολυκατοικίας
 2. Στο δάσος
 3. Στον κάμπο
 4. Στη λίμνη
 5. Στο βράχο στο βουνό
 6. Στο ακρογιάλι
 7. Στην έρημο
 8. Στο χιόνι
 9. [Δυνατότητα προσθήκης δικού σας περιβάλλοντος με τεκμηρίωση]
-

Παραδοτέα

A. Σχέδια Πρότασης (κλ. 1:50)

- Τοπογραφικό 10×10 μ.
- Κάτοψη
- Τομή
- Μακέτα

B. Κατασκευαστικά Σχέδια

Είδος	Κλίμακα	Περιγραφή
Κάτοψη	1:20	Με υλικά, διαστάσεις και σημειώσεις
Τομή	1:20	Με στρώσεις, φορέα και προστασία
Όψη	1:20	Με απόδοση υλικών και κατασκευαστική λογική
Λεπτομέρειες	1:10	Δύο κρίσιμα σημεία (σύνδεση, θεμελίωση, κόμβος υλικών)

Οι επιλογές πρέπει να τεκμηριώνονται με αναφορές σε παραδείγματα, περιβάλλον, χρήση και υλικά. Η κατασκευαστική λογική πρέπει να είναι σαφής, λειτουργική και εφικτή.

Πρόγραμμα Μαθήματος

Εβδομάδα	Δραστηριότητα
1–2	Ιδέες και σκίτσα
3–4	Σχέδια πρότασης (1:50)
5–9	Κατασκευαστικά σχέδια και λεπτομέρειες 1:20-1:10

Κριτήρια Αξιολόγησης

- Ποιότητα αρχιτεκτονικής σύνθεσης
- Κατασκευαστική σαφήνεια και τεκμηρίωση
- Περιβαλλοντική προσαρμογή
- Δημιουργικότητα και πρωτοτυπία
- Πληρότητα παραδοτέων
- Συνεργασία και κατανομή ρόλων στην ομάδα